

λυπος ὁ ἀγαθὸς λυριστὴς, ὅς τις μὴ ὦν ἐξ ἐπαγγέλματος μουσικῆς, εἶχε συγκαταβῆ νὰ ὠραίσῃ τὴν ἑορτὴν διὰ τῆς ἀρμονικῆς αὐτοῦ δεξιότητος. Διανέμων δὲ μετὰ ταῦτα δικαιοσύνην ὡς πρόεδρος δικαστηρίου, ἀνεπὸλει πολλάκις τὸ ἀφιλότιμον τῆς χορδῆς, οὗ ἕνεκα δὲν κατάρθωσε νὰ διανείμῃ καὶ τέρψιν εἰς τὰς ἀνυπομόνους ἀκοᾷ τῶν πανηγυριζόντων τὴν ἀνάγκησιν τοῦ Μεσολογγίου.

Διεδέχθη δὲ τὸν ἀτυχῆ λυριστὴν κιθαρωδὸς, ὅλος κομφευσόμενος καὶ πρόθυμος νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἐμπειρίαν αὐτοῦ, ὅς τις
«Κλάρξας ἐξ ὑπάτης χέλυσος βαρυηχέα φωνήν»
ἀνεκρούσατο τὸ τότε ἀγοραῖον·

«Ἡ ὦρα ἦλθεν
Ἐχε ὑγείαν,
Μὲ θρηνηφθίαν
Ἀναχωρῶ.
Ἐχε ὑγείαν
Φεύγω πηγαίνω,
Τὸ πεπρωμένο
Ἀκολουθῶ» κτλ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν ἄσμα ἦν ἄμουςον, ὁ δὲ ἥχος θαρὺς καὶ ἄχαρις ἡ φωνή, μετέβη ἡ κιθάρα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κοκκινάκη.

Τὸν Κοκκινάκην ἐγνώριζε τότε τὸ κοινὸν, οὐχὶ ἐκ τῆς μετοχῆς εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ καὶ τῶν δύο ἢ τριῶν αὐτοῦ μεταφράσεων, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐμβατηρίου

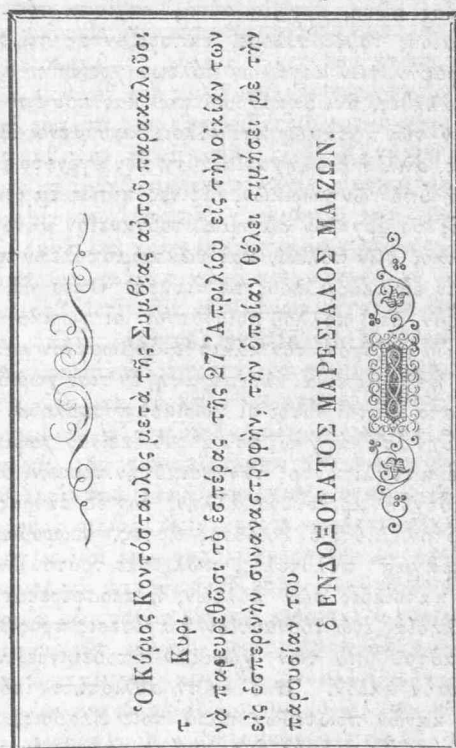
«Ὡ Λιγερὸν καὶ κοπτερόν σπαθίμου», καὶ τῆς ἐμμελοῦς καὶ ἐνθουσιώδους φωνῆς μεθ' ἧς ἐψάλλεν αὐτὸν, ὃν περ ἤκουες ἀδόμενον καὶ κατὰ τὰς ἐσχατίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὶ πρὸ μικροῦ συνταχθέντα. Οὐδ' ἐνθυμοῦμαι μέλος μετὰ τὸ «Δεῦτε, παῖδες τῶν Ἑλλήνων», τὸ «Ὡς πότε παλληκάρια» καὶ τὸ «Τί καρτερεῖτε», τοσούτῳ ταχέως καὶ γενικῶς υἱοθετηθὲν παρ' ὅλοκληρου τοῦ ἔθνους ὅσον αὐτό.

Μετὰ δὲ τὸν ἐμβατήριον ἔψαλε καὶ ἕτερον ἄσμα, καὶ οὕτως ἀνεκούφισε τὴν στενοχωρίαν τῶν οἰκοδεσποτῶν μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πρώτου μουσουργοῦ. Ἀλλὰ τίς σήμερον μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἑτῶν, παρευρισκόμενος εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις συγκροτούμενους χοροὺς, πιστεύει τὴν τοιαύτην ἀλλοίωσιν;

Καὶ ἕτερος δὲ χορὸς, πολυτελέστερος τοῦ ὑπουργικοῦ διὰ τὸ εὐρύτερον τῆς οἰκίας, τὸ κομψότερον τῶν ἐπίπλων, τὸ ἀρμονικώτερον τῆς ἀγγλικῆς μουσικῆς καὶ τὴν κατ' Εὐρωπαίους ἐντυπον πρόσκλησιν, ἣν ὡς πάντῃ καινοφανῇ τότε πρκατίθημι χάριν περιεργείας, εἶχε συγκροτηθῇ πρὸ δέκα ἡμερῶν πρὸς τιμὴν τοῦ στρατάρχου Μαιζών, ἐλθόντος ν' ἀποχαιρετίσῃ τὸν Κυβερνήτην. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους δὲν εἶχε πῶς νὰ ξενίσῃ προσηκόντως τὸν ἀρχηγὸν τῆς εὐεργέτιδος στρατιᾶς, ὁ Ἀλέξανδρος

Κοντόσταυλος ἀνέλαβε φιλοτίμως νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν κοινὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Γαλλίαν, τὴν ἑκατὸν εἴκοσιν ἑκατομμύρια φράγκων δαπανήσασαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Πελοποννήσου. Καὶ ὁ λαὸς δὲ κατακλύων τὰς ὁδοὺς ἐδήλου τὴν χαρὰν αὐτοῦ, ἣν καὶ ἐπηύζανε τὸ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἰδρυθὲν ἐν τινὶ παραλίῳ καλύβῃ ζαχαροπλαστεῖον τοῦ κῦρ Παντελῆ, τὸ πρῶτον ἐπιφανὲν ἐν τῇ ἀγωνιζομένῃ Ἑλλάδι.

Ἴδου δὲ ἀπαράλλακτον τὸ προσκλητήριον·



Καὶ ὁ Κυβερνήτης δὲ προσήνεγκε τῷ Γάλλῳ στρατάρχῃ σπάθην ἑλληνικὴν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου χρονολογουμένην, ὡς λέγει ἡ ἀπὸ 4 Μαΐου 1829 ἐπιστολὴ αὐτοῦ, «σπάθην ὀπλίσασαν τὴν χεῖρα γενναίου τινὸς προμάχου τοῦ Σταυροῦ.»¹

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ

Μετὰφρασις Ν. Α. Λεβίδου.

Ἄς ἐξετάσωμεν κατὰ πρῶτον τὸν ἄρτον, κυρίως δὲ τὸ ἄλεσμα τοῦ καρποῦ, ἐξ οὗ οὗτος παράγεται. Ἀλλ' ἵνα ἐνοηθῶσι τὰ στάδια τῆς προόδου, ἅτινα τὸ ἄλεσμα διήνυσσε, πρὶν ἢ ἐξευρεθῇ ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς τοῦ ἄρτου, ὁ ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς πόλεσιν ἐν χρήσει ὢν, μεταβῶμεν εἰς τὰ χωρία ἐκεῖνα τῶν Καρπαθίων, ὅπου ἐξητάσαμεν ἄλλοτε τὰ διάφορα εἶδη τῶν καλυθῶν. Ἡ τροφή λοιπὸν τῶν κατοίκων τῶν χωρίων ἐκείνων εἶναι χείρων τῆς κατοιικίας αὐτῶν, ἀφοῦ ἀγνοοῦσι περίπου τὸ κρέας, οὗ τινος βόλις ἄπαξ κατ' ἔτος γεύονται. Ἐπειδὴ δὲ ἀποτελοῦσι

1. Ἱστορικαὶ Ἀναμνήσεις, ὑπὸ Ν. Δραγούμη.

μέρος τῆς Σλαβικῆς φυλῆς, τὰ ἦθη αὐτῶν εἰσὶν ἀμετάβλητα, τοῦθ' ὅπερ τὰ μέγιστα συντελεῖ ὅπως μεταχειρισθῶμεν τοὺς κατοίκους τῶν Καρπαθίων ὡς παράδειγμα. Καὶ κυρίῃ μὲν τροφῇ αὐτῶν εἶναι ἄρτος ἐκ βρώμης, ἄνευ ζύμης (προζυμίου) κατασκευαζόμενος, οὗ τινος τὸ μὲν ἔξω εἶναι κεκαυμένον, τὸ δ' ἐντὸς ὑγρόν. Ἐν ἐκαστῇ ἔπειτα οἰκογενεῖᾳ μεταχειρίζονται ἀντὶ μηχανῆς δύο λίθους, δι' ὧν, τῇ βοηθείᾳ τῶν χειρῶν, γίνεται οὕτως εἰπεῖν τὸ ἄλεσμα· καὶ ἡ μέθοδος αὕτη, ἀρχαία οὖσα, καθίστα τότε ἀναγκαίους τοὺς δούλους, ἐκπορίζοντας τὰ πρὸς διατροφήν τῶν μεγάλων πόλεων χρειώδη. Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὑπάρχουσι ποῦ καὶ που ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῶν ποταμῶν καὶ μύλοι, κινούμενοι δι' ὕδατος, ἀλλ' ἡ βιομηχανία αὕτη δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν χωρικῶν, οἵτινες πιστῶς ἐμμένουσιν εἰς τὸ ἀρχαῖον σύστημα· τοῦναντίον μόνον οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων καὶ τῶν κομποπόλεων πέμπουσιν εἰς τοὺς μύλους τὰ σιτηρά. Ὅπερ δὲ παρ' ἡμᾶς, περὶ πολλοῦ ποιούμενοι οἱ χωρικοὶ τὸν ἐκ βρώμης ἄρτον, τὸν κἀκίστα ζυμωμένον καὶ οὗ τινος ἡ ἔψησις εἶναι ἑλλίπεσάτη, ἐν τισι χωριδίοις μάλιστα αὐτοὶ οὗτοι οἱ χωρικοὶ πυρπολοῦσι τὴν καλύβην ἀσπλάγχγως τοῦ ἄρτου ἐκείνου χωρικοῦ, τοῦ ἐγκαταλιπόντος τὴν τοιαύτην τροφήν, ὅπως παρὰδεχθῇ κρεῖττονα ἄλλην, τὸν ἐξ ὀλύρας π. χ. ἄρτον. Διότι ὁ τοιοῦτος ἄρτος, θεωρούμενος ὡς πρᾶγμα πολυτελές, πωλεῖται τούτου ἕνεκα τοῖς κατοικοῖς τῶν πόλεων, ἢ προσφέρεται τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐνῶ τοῦναντίον ἡ πρόθεσις πρὸς βρῶσιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν χωρικῶν ἀποδεικνύει νεωτερισμὸν ἄκρον. Ἡ δ' ἐν τῇ ἀθλιότητι ἰσότης εἶναι κανὼν πρωτεύων παρὰ τοῖς Σλαβίοις, ὑπὸ παντοίας δὲ μορφᾷ ἀναφαινόμενος καὶ ἐν χώραις πλείστασι, ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ στέρησις τῶν διὰ τὰς πρώτας ἀνάγκας χρησίμων ἐπηρεάζει ὀλεθρίως καὶ αὐτὰ τὰ ἦθη. Διότι ἀποκωλύει μὲν ὁ κανὼν οὗτος τὴν πρόσδον, ἀφαιρῶν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὰ ὑλικά μέσα τῆς ἐνεργείας, τὰ ἀναπόδραστα ὄντα πρὸς τὴν ὑπεροχὴν, ἀναστέλλει δὲ καὶ τὴν πρὸς τὴν ὑπεροχὴν ταύτην τάσιν φοβερώτερον, ὡς ἐκ τῶν σφαλερῶν ἰδεῶν, ἃς γεννᾷ, καὶ τῶν ἀγρίων προλήψεων, τῶν φυομένων ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος μετεχειρίσθη ἀλληλοδιαδόχως ὡς πρὸς τὸ ἄλεσμα τῶν σιτηρῶν τὴν δύναμιν τῶν μυῶνων αὐτοῦ καὶ τὰ ζῶα, τὸν ἄνεμον, τὸ ὕδωρ καὶ τὸν αἰθρὸν. Οὐδεμία ὅμως τῶν δυνάμεων τούτων κατέστειλε τὰς προὑπαρχούσας, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον ἡ νεωτέρα μέθοδος προσετίθετο ἀπλῶς εἰς τὰς προγενεστέρas ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς. Καὶ ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν ἀναλογίαν τῶν δυνάμεων τούτων πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ Εὐρώπῃ, θέλομεν εὑρεῖ, ὅτι σχετίζονται πρὸς τὴν ἀρχιότητα τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐν ταῖς χώραις λοιπὸν ὅπου ὑπάρχουσι χωρεῖα

πολλὰ, ὀλίγιστα δὲ πόλεις καὶ μακρὰν ἀλλήλων διεσπαρμέναι, ἡ δύναμις τῶν μυῶνων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰ ζῶα εἰσὶ τὰ μᾶλλον ἐν χρήσει μέσα· ὁ ἄνεμος δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ὡς πρὸς τὸ ἄλεσμα ἀναφαινόμενα ἐν χώραις, ὅπου ὁ πληθυσμὸς εἶναι πυκνότερος, καὶ ἐνθα φυσικῶ τῷ λόγῳ αἱ καλύβαι ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν οἰκιστῶν. Τέλος αἱ μεγάλαι πόλεις καὶ κυρίως αἱ πρωτεύουσαι, ὡς ἡ Βιέννα, οἱ Παρίσιοι, τὸ Λονδίνον, ἡ Πετρούπολις, τὸ Βερολῖνον ἀναγκάζονται νὰ καταφεύγωσιν εἰς δραστηριώτερα μέσα, ἥτοι εἰς τὸν αἰθρὸν.

Τοιοιτοτρόπως ἡ μεταποίησις τῶν σιτηρῶν εἰς ἄλευρον γίνεται σήμερον κατὰ πέντε τρόπους.

Καὶ κατὰ μὲν τὸν πρῶτον τὸ ἄλεσμα τοῦ καρποῦ γίνεται διὰ τῶν χειρῶν τῇ βοηθείᾳ δύο λίθων· ὁ δὲ τρόπος οὗτος τυγχάνει ὁ ἀρχαιότατος, ἐν τῇ παλαιοτάτῃ ἐποχῇ μνημονευόμενος. Κατόπιν ἀναφαίνονται οἱ χειρόμυλοι, ἢ οἱ ὑπὸ ζῶων κινούμενοι μύλοι, ὧν πολλάκις μνημονεύουσιν ἡ τε Γραφή καὶ ἡ Ὀδύσεια, καὶ οἵτινες εἰσέτι ὑφίστανται ὡς πρὸς τὸ ἄλεσμα τοῦ καλαμποκίου ἐν τισιν ἐπαρχίαις τῆς Γαλλίας. Τέλος ἔρχονται οἱ ὑδρόμυλοι, οἱ ἀνεμόμυλοι καὶ οἱ αἰθρόμυλοι.

Ἡ χρῆσις τῶν ὑδρομύλων, ἀρχαιοτάτη οὖσα, ἦν μὲν ἤδη γνωστὴ τοῖς Ῥωμαίοις ἐπὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος Βιτρούβιου, οὐχὶ ὅμως συνήθης τυγχάνουσα, καθίστα εἰσέτι ἀναγκαίαν τὴν ὑπαρξίν δούλων, οἵτινες μετὰ τῶν ζῶων ἐκίνουν τοὺς χειρομύλους. Λέγεται δὲ, ὅτι ἀνάγκη ἄφεικτος καὶ ἐπείγουσα συντέτεινεν εἰς χρησιμοποίησιν τῆς κινητικῆς δυνάμεως τῶν ὑδάτων τοῦ Τιβέρεως· ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ λοιπὸν, πολιορκηθείσης τῆς Ῥώμης ὑπὸ τῶν Γόθων, ὁ Βελισσάριος κατεσκευάσεν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ὑδρομύλους τινὰς ἐν τῷ σκάφους, ὅπως ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν τῶν ἀνδρῶν. Τοιοιτοτρόπως ἡ ἱστορία διδάσκει, ὅτι πολλάκις τὰ δεινὰ τῶν πολέμων συντέτειναν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ βιομηχανικοῦ πνεύματος ποδηγέτησιν.

Οἱ δὲ ἀνεμόμυλοι, γνωστοὶ ἤδη κατὰ τὸν ἔβδομον αἰῶνα τοῖς Ἀραβῶν ὄντες, φαίνεται, ὅτι βραδύτερον εἰσῆλθον ἐκ τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν Εὐρώπην. Καίτοι δὲ πολλάκις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους δὲν κινοῦνται, πολλαχοῦ ὅμως ὑπάρχουσι, χρησιμώτατοι ἐν χώραις πεδιναῖς ἀναδεικνύμενοι, ἐνθα τὰ ρέοντα ὕδατα σπανίζουσι. Καὶ οὕτως ἐξηγεῖται ἡ καταγωγὴ αὐτῶν ἐξ Ἀραβίας, ἐκ χώρας τουτέστιν ἀνύδρου, ὅπως ἐπίσης βλέπομεν πλείστους ἀνεμομύλους εἰς τὰς μετὰ τὸ Βερολῖνον, Μεγάλου Δουκάτου τοῦ Πόζεν καὶ Ῥωσσίας χώρας. Ἀλλὰ καὶ πάντες οὗτοι οἱ μύλοι δὲν ἐργάζονται μόνον πρὸς ἄλεσμα σιτηρῶν, ἀφοῦ τινὲς μὲν τούτων διατέμνουσι ξύλα, ἄλλοι δὲ εἰς παντοίας ἄλλας ἀνάγκας χρησιμεύουσι.

Τελευταῖοι τέλος τασσόμενοι οἱ αἰθρόμυλοι,

τείνουν ὡς ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων ἅτινα παρυσιάζουσι νὰ γενικευθῶσι. Καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν πλεονέκτημα εἶναι τὸ συνεχὲς τῆς ἐργασίας, ἐν οὐδενὶ τῶν ἄλλων συστημάτων ὑπάρχον, ἔπειτα δὲ ἡ ταχύτης, δυναμένη νὰ καταστῇ μεγίστη, ἅμα ἡ μηχανὴ ἥναι στερεά. "Ωστε τὸ σύστημα τοῦτο ἐφηρμόσθη ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσιν, ὡς ἐπίσης ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις τῶν φιλάνθρωπικῶν καταστημάτων καὶ τοῦ στρατοῦ.

Ἄλλ' ἡ δυσκολία πρὸς παροχὴν τῶν ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι πρὸς διατροφὴν ἀναγκαίων δὲν ἀναφαίνεται ὡς πρὸς τὰ τρόφιμα μόνον· τὸ πόσιμον ὕδωρ ἐπίσης παρέχει δυσχερείας ὁμοίας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀφθόνου διαθέσεως αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τῶν κατοίκων. Οἱ Παρίσιοι π.χ. μέχρι τοῦ βασιλέως Φιλίππου τοῦ Αὐγούστου ἤντλουν ἀπ' εὐθείας τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ ἐκ τοῦ Σηκουάνα, ὡς εἰσέτι τὴν σήμερον πράττουσι πάντες οἱ ἀπολίτευτοι λαοί. Περί αὐτὸ τὸ τέλος τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος δὲν ὑπῆρχον εἰμὴ τρεῖς βρύσεις ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, λαμβάνουσαι τὸ ὕδωρ ἐκ δύο πηγῶν· διήρκεσε δὲ ἡ κατάστασις αὕτη ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας, καίτοι ἀμφοτέραι αἱ πηγαὶ δὲν παρείχον ὕδωρ πλεότερον 300 κυβικῶν μέτρων καθ' ἑκάστην. Καὶ ἂν ἐκ τούτου ἀφαιρέσωμεν ὅσον ἐδίδετο ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, ὑπὲρ τῶν πλουσίων μοναστηρίων καὶ τῶν μεγιστάνων τῆς αὐλῆς, θέλομεν εὑρεῖ, ὅτι ἀνελόγει μία λίτρα ὕδατος κατ' ἄνθρωπον. "Ωστε, ὡς ἔγραψεν ὁ Dulaure, ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐποχῇ ἦν «τόπος ἀκάθαρτος, ἐνθα ὡς »ἐκ τῆς ἑλλείψεως ὕδατος,, ἀέρος καὶ ἐκτάσεως, »ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐκινδύνευεν ἐξ αἰφνιδίου »θανάτου.» Ἡ κληθεῖσα ὅμως ἀρχὴ τῆς Σαμαριτίδος ἐπὶ Ἑρρίκου τοῦ Δ' ἐβελτίωσε κατὰ τι τὸ πρᾶγμα, διότι ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας ἡ ἀναλογία τοῦ ὕδατος κατ' ἄνθρωπον ἀνῆρχετο εἰς πέντε λίτρας· τὸ δ' ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ II' κατασκευασθὲν ὑδραγωγίον καὶ ἡ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' ἀρχὴ τῆς Θεοτόκου ἀνεβίβασαν τὸ διδόμενον τότε ὕδωρ εἰς 18,000 κυβικὰ μέτρα καθ' ἑκάστην, ἥτοι 600 φορές πλεότερον ἢ ἐπὶ Φιλίππου Αὐγούστου. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν ὁ πληθυσμὸς τῶν Παρισίων εἶχεν αὐξήσει ἔκτοτε γιγαντιαίως, τὸ δὲ τὰ ὕδατα διετίθεντο πάλιν ὑπὲρ τῶν προνομιούχων, ἡ ἀναλογία καθ' ἡμέραν καὶ κατ' ἄνθρωπον μάλιστα ἀνῆλθεν εἰς ἑπτὰ λίτρας, καὶ ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως εἰς ἑννέα. Ἐκτοτε εἰς δώδεκα καὶ κατόπιν εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας λίτρας. Τὰ δ' ἔργα, ἅτινα νωστὶ οἱ Γάλλοι ἐπεχείρησαν πρὸς βελτίωσιν τοῦ κλάδου τούτου τῶν δημοσίων ἀναγκῶν παρέχουσι ἐργασίαν πλείστην· διότι πρέπει ν' ἀναζητηθῶσι πηγαί, νὰ διοχετευθῶσιν ὕδατα διὰ πεδιᾶδων καὶ νὰ διανεμηθῶσιν κατὰ κατοικίαν. Ὑπολογίζεται λοιπὸν, ὅτι μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἔργων τούτων ἕκαστος τῶν κατοίκων θέλει λαμ-

βάνει τεσσαράκοντα λίτρας ὕδατος καθ' ἑκάστην, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ διατιθέμενον ποσὸν εἰς καταστήματα διάφορα καὶ περιπάτους ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἐν τοῖς πέριξ.

Κατὰ τινα τέλος ἐπίσημον ἔκθεσιν, δημοσιευθεῖσαν ἐν Βιέννῃ ἐν 1864 ἔτει, αἱ πόλεις κατὰ τὸ ἀναλογεῖν εἰς ἕκαστον κάτοικον ποσὸν ὕδατος, συμπεριλαμβανομένης τῆς τε δημοσίας καὶ τῆς ἰδιωτικῆς ὑπηρεσίας, κατατάσσονται κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν:

Ῥώμη—Νέα Ὑόρκη—Μασσαλία—Λονδίνον—Παρίσιοι—Γενεύη—Φιλαδέλφεια.

Καὶ εἶναι μὲν ἄξιον σημειώσεως, ὅτι τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ῥώμη, ἐξηγεῖται ὅμως τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ τῶν γιγαντιαίων ὑδραυλικῶν ἔργων τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, ἐν ᾗ ἔζων δύο περὶ τοῦ ἑκατομύρια ψυχῶν. Τούτου ἕνεκα ἕκαστος τῶν νῦν Ῥωμαίων ἀπολαύει ἑνδεκάκις πλείονος ὕδατος τοῦ κατοίκου τοῦ Παρισίων.

FÉLIX FOUCOU.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Ἡ γερμανὶς ὡς κόρη τυγχάνει ἐπιμελεημένης ἀνατροφῆς. Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ὡς παιδίον ἀναπτύσσεται ὑπὸ ἄγρυπνον ἐπιτήρησιν ἀρκούντως ἀνεπτυγμένης μητρός. Τὰ πρῶτά της μαθήματα, ἅτινα διὰ τὴν ἄγνοιαν γραμμάτων μανθάνει ν' ἀπαγγέλλῃ ἐκ στήθους παρὰ τῆς μητρός της παίζουσα, ἐμπεριέχουσιν ἐν κομφοῖς, εὐλήπτοις καὶ ἀφελείᾳ στίχοις τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, πρὸς τοὺς γονεῖς, πρὸς τοὺς συγγενεῖς, πρὸς τοὺς φίλους, πρὸς τοὺς πτωχοὺς, πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καθήκοντα. Μανθάνει νὰ ἦναι εὐπειθής, κοσμίκα καὶ καθαρὰ, χωρὶς ν' ἀποκλείεται καὶ τῶν διὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν ἀναγκαίων παιδικῶν ἀσκήσεων. Ἀναπτυχθεῖσα ὀλίγον ὀφείλει ὑποχρεωτικῶς νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Σχολεῖον. Πᾶσα ἀπουσία ἐκ τοῦ Σχολείου ἀδικαιολόγητος ζημιοῖ τοὺς γονεῖς δύο τάληρα. Ἐν τῷ σχολείῳ, τὸ ὅποῖον ὑποχρεοῦται νὰ ἐπισκέπτηται μέχρι τοῦ 14^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας της, μανθάνει νὰ γράφῃ, ν' ἀναγινώσκῃ, ν' ἀριθμῇ, νὰ ψάλλῃ· μανθάνει τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος της, τὰ σπουδαιότερα τῆς γενικῆς ἱστορίας καὶ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν· μανθάνει γεωγραφίαν, χριστιανικὴν ἠθικὴν καὶ πλουτίζει τὰς γνώσεις της μὲ πολλὰς καὶ ποικίλας ἄλλας γνώσεις χρησίμους εἰς τὸν βίον. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐν τῷ Σχολείῳ σπουδῶν αἱ μὲν μένουσιν οἰκαδε διὰ τὴν ἑλλειψιν μέσων πρὸς περαιτέρω σπουδὰς, αἱ δὲ εὐποροὶ ἐπισκέπτονται ἀνώτερα Σχολεῖα, ἐνθα διδάσκονται διαφόρους ξένας γλώσσας, μουσικὴν, καὶ ἐν γένει εὐρύνουν τὰς γνώσεις των. Ἀμφοτέρων τῶν τάξεων αἱ Γερμανίδες, αἵ τε εὐποροὶ καὶ αἱ μὴ τοιαῦται, τυγχάνουσιν ἐπίσης ἐπιμελεημένης ἀγωγῆς, κα-